

HET GEHEUGENBOEK

Wanneer je dit leest, vraag je je waarschijnlijk af wie je bent. Ik zal je drie tips geven.

Tip 1: Je bent net de hele nacht opgebleven om een scriptie voor AP* Literatuur te schrijven over *The Poisonwood Bible*. Onder het schrijven ben je even in slaap gevallen en droomde je dat je aan het vrijen was met James Monroe, de vijfde president en naamgever van de Monroe-doctrine.

Tip 2: Ik schrijf dit aan je vanuit de zolderkamer bij het kleine, ronde raam, je kent het wel, aan de oostkant van het huis waar het plafond bijna de vloer raakt. De Green Mountains zijn net weer groen geworden na een voor de late lente abnormaal pak sneeuw van het natte, drassige soort, en in de duisternis is Puppy, die zijn ochtendrondjes doet en op zijn doelloze, blijde manier onze helling op en af rent, amper te zien. Het klinkt alsof de kippen gevoerd moeten worden.

Ik denk dat ik dat moet doen. Stomme kippen.

* AP (Advanced Placement): klassen voor gevorderden die de toelatingkans op een universiteit vergroten.

Tip 3: Je leeft nog.

Weet je al wie je bent?

Jij bent mij, Samantha Agatha McCoy, in de niet zo verre toekomst. Ik schrijf dit voor jou. Ze zeggen dat mijn geheugen nooit meer hetzelfde zal zijn, dat ik dingen zal beginnen te vergeten. Eerst maar een beetje, en daarna een heleboel. Dus ik schrijf dit om me ze te herinneren.

Dit wordt geen verslag, of een dagboek, of zoiets. Om te beginnen is het een .doc-bestand op een klein laptopje dat ik overal mee naartoe neem, dus laten we er niet te romantisch over doen. Ten tweede voorspel ik dat het tegen de tijd dat ik er klaar mee ben (misschien nooit) de lengte en breedte van een echt verslag zal overtreffen. Het is een boek. Ik heb een natuurlijke aanleg om te veel te schrijven. De scriptie over *The Poisonwood Bible* hoefde bijvoorbeeld maar vijf pagina's te zijn en het werden er tien. Bovendien heb ik elke mogelijke vraag op het aanvraagformulier voor NYU beantwoord zodat het toelatingscomité kon kiezen. (Het werkte – ik ben aangenomen.) Bovendien heb ik de Wikipediapagina van Hanover High geschreven die ik voortdurend bijhoud, waarschijnlijk de langste en uitvoerigste Wikipediapagina over een highschool in het hele land, wat grappig is omdat ik technisch gezien niet eens naar Hanover High hoor te gaan omdat ik zoals je weet (hoop ik) niet in New Hampshire woon, ik woon in Vermont; maar zoals je ook weet (hoop ik) is South Strafford een stadje met vijfhonderd inwoners en het enige supermarktje heeft geen klaslokaal. Dus heb ik op afbetaling papa's oude pick-up gekocht en een paar gaten in het districtsbeleid gevonden.

Ik schrijf dit boek voor jou. Hoe kun je iets vergeten als je het in dit handige document kunt opzoeken? Beschouw dit als een artikel in een encyclopedie. Nee, beschouw dit als je dictionaire.

Samantha (eigenaam, naam): De naam Samantha is een Amerikaanse naam en een Hebreeuwse naam. In het Engels betekent de naam 'luisteraar'. In het Hebreeuws betekent de naam 'Luister, naam van God'.

Luister, naam van God, dit moet niet zo'n huilerig verhaal worden, maar misschien wordt het dat wel. Emoties hebben we al uitgeprobeerd in groep zeven en acht, en we vonden er niets aan, maar ze zijn teruggeslopen in ons leven.

De gevoelens kwamen gisteren terug in het kantoor van Mrs. Townsend.

Mrs. Townsend (eigenaam, persoon): een schooldecaan die je op proef heeft laten meedoen met alle AP-klassen die je wilde volgen, zelfs als ze niet in je pakket pasten, en je heeft gewezen op alle beurzen die maar voor vrouwen beschikbaar zijn zodat je je ouders niet aan de bedelstaf hoeft te brengen. Ze ziet eruit als een vermoeide versie van Oprah, en met uitzondering van senator Elizabeth Warren is ze je grootste heldin.

Maar goed, ik zat in het kantoor van Mrs. Townsend om me ervan te verzekeren dat ik geen inleverdata had gemist omdat mam en ik de afgelopen maand twee keer naar de geneticus in Minnesota moesten. Ik heb niet eens een echte voorjaarsvakantie gehad. (Ik typ dat alsof ik óóit een echte voorjaarsvakantie heb gehad, maar ik hoopte dat Maddie en ik ons eens goed konden voorbereiden, omdat de Nationale Debatkampioenschappen al over een maand zijn.)

Ik zal proberen de scène te reconstrueren:

Witte muren bedekt met oude MELK GOED VOOR ELK-posters, die daar nog hingen van de laatste schooldecaan omdat Mrs. Townsend het zo druk heeft gehad sinds ze vijf jaar geleden is begonnen dat ze geen tijd had ze te vervangen. Ik, op een met tapijt bedekt blok dat een coole, moderne versie van een stoel moest uitstralen, maar in werkelijkheid gewoon een blok was. Tegenover me Mrs. Townsend in een gele trui met haar dat in dikke zwarte krullen opsprong.

Ik vroeg of ik vierentwintig uur uitstel kon krijgen voor de scriptie over *The Poisonwood Bible*.

Mrs. T: Waarom heb je uitstel nodig?

Ik: Ik heb iets.

Mrs. T (starend naar haar computerscherm, tikkend): Wat voor iets?

Ik: Google 'Niemann-Pick Type c' maar.

Mrs. Townsend typt, en begint te lezen.

Mrs. T (mompelend): Wat?

Ik zag haar ogen bewegen. Rechts, links, rechts, links, over het scherm. Dat herinner ik me.

Ik: Het is heel zeldzaam.

Mrs. T: Wat is dat, Neeber Pickens? Is dit een grap?

Ondanks het feit dat haar gezicht verkrampde terwijl ze verder las, moest ik lachen.

Ik: Niemann-Pick Type c. In wezen is het dementie.

Mrs. Townsend wendt met openhangende mond haar blik af van de computer.

Mrs. T: Wanneer is dat bij je vastgesteld?

Ik: Twee maanden geleden. Op de bevestiging moest ik even wachten. Maar ja, het is zeker dat ik het heb.

Mrs. T: Krijg je geheugenverlies? En hallucinaties? Wat is er gebeurd?

Ik: Het is erfelijk. Mijn oudtante is eraan doodgegaan toen ze veel jonger was dan ik nu.

Mrs. T: Doodgegaan?

Ik: Het komt vaak voor onder Frans-Canadezen, en mijn moeder is van oorsprong Frans-Canadees, dus...

Mrs. T: Sorry, doodgegaan?

Ik: Ik ga niet dood.

Ik geloof niet dat ze hoorde wat ik over niet doodgaan zei, wat waarschijnlijk maar beter is ook, want op dit moment is het een bewering die ik bevestigen noch ontkennen kan. Wat ik wel weet, en wat ik ben vergeten om aan Mrs. Townsend te vertellen (sorry, Mrs. T) is dat mensen van mijn leeftijd die symptomen vertonen (zonder die te hebben gehad toen ze jonger waren) heel zeldzaam zijn. Meestal krijgen kinderen het heel jong, en hun lichaam kan de spanning niet aan. Dus dan hebben we het over een 'andere tijdlijn', zei de dokter. Ik vroeg of dat goed of slecht was. 'Op het moment geloof ik dat het goed is.'

Mrs. T (hand op voorhoofd): Sammie, Sammie.

Ik: Het gaat nu goed met me.

Mrs. T: O, mijn god. Ja, maar... praat je er met iemand over? Hoe gaan je ouders hiermee om? Wil je naar huis?

Ik: Ja. Goed. Nee.

Mrs. T: Zeg dat ze me moeten bellen.

Ik: Oké.

Mrs. T (haar handen omhooggooiend): En dit vertel je me door te vragen om uitstel voor je literatuurscriptie? In godsnaam, die hoeft je niet te schrijven. Je hoeft niets te doen. Ik kan nu meteen Ms. Cigler bellen.

Ik: Nee, het is oké. Ik schrijf hem vanavond.

Mrs. T: Ik doe het graag, Sammie. Dit is ernstig.

Ja, ik neem aan dat het ernstig is. Niemann-Pick (er zijn drie types - A, B en C - en ik heb C, gewoonlijk NPC genoemd) doet zich voor als het verkeerde soort cholesterol zich opbouwt in de lever en de milt, en zich als gevolg daarvan een blokkade ophoopt in de hersenen. De ophoping verstoort hersenfuncties, motorische functies, geheugen en stofwisseling - de hele handel. Ik heb daar nu nog geen last van, maar kennelijk vertoon ik al bijna een jaar symptomen. Ze hebben interessante namen voor de dingen die ik gewoon als rare tics beschouwde. Soms krijg ik zo'n slaperig gevoel als ik gelachen heb: dat is kataplexie. Soms, als ik het zoutvaatje wil pakken, grijp ik ernaast: dat is ataxie.

Maar dat is allemaal niets vergeleken met het verlies van mijn geheugen. Zoals je weet (ik blijf hopen!) debatteer ik. Geheugen is zo'n beetje mijn ding. Ik heb niet altijd gedebatteerd, maar als ik er vier jaar geleden niet mee was begonnen, zou ik waarschijnlijk verslaafd zijn geraakt aan hasj, dat meen ik. Of een fan van erotische fictie zijn geworden. Of iets dergelijks. Ik zal je het verhaal vertellen:

Ooit, Toekomstige Sam, was je veertien en je was

enorm onpopulair (nog steeds) en voelde je vervreemd, alsof er geen plek voor jou was op highschool. Je ouders wilden geen coole kleren voor je kopen, je was de eerste die uit was bij trefbal, je wist niet dat je 'sorry' moest zeggen als je een boer had gelaten en je was een menselijke encyclopedie van mythische beesten en wetenschappelijk gezien onmogelijke ruimtevaartuigen. Simpel gezegd: je gaf meer om het lot van Midden-Aarde dan om dat van de echte aarde.

Toen dwong je moeder je om lid te worden van een club, en het debatteam zat aan de eerste tafel op de kennismakingsbijeenkomst van clubs. (Ik wou dat het heroïscher was dan dat.) Maar goed, alles veranderde. De hersenen die je eerst gebruikte om allerlei soorten buitenaardse wezens uit je hoofd te leren, gebruikte je daarna om menselijke gedachten, gebeurtenissen, manieren van denken te onthouden die jouw kleine huis in de bergen in verband brachten met een reusachtige tijdlijn, een die evenveel onrechtvaardigheden en triomfen en hebzucht bevatte als de verhalen waarnaar je hunkerde, maar een die echt was.

En je was er goed in. Na al die jaren boeken te hebben verslonden, kon je een passage lezen en die tien minuten later woord voor woord herhalen. Je gebrek aan ervaring met sociaal geaccepteerd gedrag werkte in je voordeel, want je hoeft niet beleefd te zijn om je punt te maken. Door het debatteren besepte je dat je jezelf niet hoefde te verliezen in fantasiewerelden om het leven buiten de Upper Valley te ervaren. Het gaf je hoop dat je jezelf kon zijn en toch deel kon uitmaken van de echte wereld. Het gaf je het gevoel dat je cool was (ondanks het feit dat je nog steeds niet populair was). Het zorgde

dat je beter wilde presteren op school, zodat je, als je eindelijk in de echte wereld terecht zou komen, iets zou kunnen veranderen aan alle problemen waarover je debatteerde.

Dus ja, sinds dat moment heb ik mezelf trots tot de mensen gerekend die in het weekeinde door de gangen van highschools dwalen, terwijl ze onophoudelijk in zichzelf praten over kwesties op het gebied van sociale rechtvaardigheid. Ja, de excentriekelingen die denken dat het misschien een leuk idee is om een hele zoektocht op internet te ondernemen die duizenden artikelen over Roe vs. Wade oplevert, en die met tussenpozen op een podium te herhalen terwijl je tegenover iemand anders staat en een strijd voert waar de retorische dood op volgt. Diegenen die denken dat ze tieneradvocaten zijn, diegenen die een pak dragen. Ik vind het heerlijk.

Dat is de reden dat ik het niet heb opgegeven, al stotter ik nu soms tijdens het oefenen, en verontschuldig ik me als ik een researchsessie mis wegens een doktersafpraak en moet ik mezelf tijdens toernooien oppeppen in de spiegel. Voordat dit gebeurde, was mijn geheugen mijn Gouden Kaartje. Mijn talent om dingen vanbuiten te leren heeft me beurzen opgeleverd. Mijn geheugen heeft voor mij de spellingswedstrijd van Grafton County gewonnen toen ik elf was. En nu gaat het verdwijnen. Dat is gewoon onvoorstelbaar voor me.

MAAR GOED.

Terug naar het kantoor, waar ik mensen in de gangen kan horen die naar elkaar schreeuwen over stomme shit.

Ik (boven het lawaai uit): Het is oké. Trouwens, kunt u me nog een keer de naam geven van dat adviesding voor de vooropleiding rechten van NYU? Ik weet dat alleen derdejaars in aanmerking komen, maar ik denk dat ik...

Mrs. T maakt een verstikt geluid.

Ik: Mrs. T?

Mrs. Townsend haalt papieren zakdoekjes uit haar la en begint haar ogen af te vegen.

Ik: Gaat het wel?

Mrs. T: Ik kan het gewoon niet geloven.

Ik: Ja. Ik moet nu naar keramiekles.

Mrs. T: Het spijt me. Het is een schok. (schraapt haar keel) Moet je nog meer school missen?

Ik: Pas in mei, net tijdens het eindexamen. Maar dat is een kort bezoek aan de specialist. Waarschijnlijk gewoon een onderzoek.

Mrs. T: Je bent heel sterk.

Ik (begin dingen in mijn tas te doen als voorbereiding op mijn vertrek): Ik doe mijn best.

Mrs. T: Ik ken je al sinds je een veertienjarig meisje was met je (draait vingers in een cirkel om ogen) kleine bril-letje.

Ik: Ik heb nog steeds een bril.

Mrs. T: Maar het is een ander exemplaar. Geraffineerder. Je ziet eruit als een jonge vrouw.

Ik: Dank u.

Mrs. T: Sammie. Wacht.

Ik: Oké.

Mrs. T: Je bent heel sterk, maar... Maar gezien al deze dingen... (begint weer vol te schieten)

Op dat moment begon ik een onprettig, beklemmend gevoel achter in mijn keel te krijgen, wat ik toen toeschreef aan een bijeffect van mijn medicijnen tegen de pijn. Mrs. T heeft sinds mijn eerste jaar altijd voor me klaargestaan. Ze was de enige volwassene die echt naar me luisterde.

Natuurlijk, mijn ouders probeerden het wel, maar alleen voor vijf minuten, tussen hun banen en mijn jongere broertjes en zusjes te eten geven en een gat in ons rothuis op een berghelling repareren door. Het maakt hun niet uit wat ik doe zolang mijn broertjes en zusjes er niet het leven bij laten en mijn corvee wordt gedaan. Toen ik tegen Mrs. Townsend zei dat ik het Nationale Debattoernooi ging winnen, toegelaten zou worden tot NYU en mensenrechtenadvocaat zou worden, zei ze meteen: 'Laten we zorgen dat het ook gebeurt.' Ze was de enige die me geloofde.

Dus in plaats van wat ze daarna zei, al klinkt het misschien melodramatisch, had ze evengoed haar hand in mijn slokdarm kunnen steken en mijn hart in haar handen kunnen nemen.

Mrs. T: Denk je dat je nog naar de universiteit kunt?

Explosies in hoofd.

Ik: Wat?

Mrs. T (wijzend naar computerscherm): Dit – ik bedoel, ik ga er meer over lezen maar – het lijkt alsof het alles aantast. Het kan echt veel schade aanrichten.

Ik: Dat weet ik.

En hier gaat het om. Dat gedoe met mijn gezondheid kan ik wel aan, maar pak me niet mijn toekomst af. Ik heb keihard gestreden om het zo goed voor elkaar te krijgen,

en jarenlang gewerkt om aangenomen te worden op NYU; nu ben ik aan de laatste loodjes toe. Het idee op zich al dat Mrs. Townsend zelfs maar dacht dat ik het zou opgeven, maakte me woedend.

Mrs. T: En bovendien gaat je geheugen achteruit. Hoe moet je met dat alles nog naar school gaan? Je zou...

Ik: Nee!

Mrs. T deed een stap achteruit. Toen was het mijn beurt om te gaan huilen. Mijn lichaam was niet gewend aan huilen, dus de tranen kwamen niet in keurige, heldere supermodel-druppels zoals ik had gedacht. Ik begon te beven; zout water vormde een plasje achter mijn bril. Het vreemde gejammer dat achter uit mijn keel kwam, verbaasde me.

Mrs. T: O, nee. Nee, nee. Het spijt me.

Ik had haar verontschuldiging moeten aanvaarden en het zo moeten laten, maar dat kon ik niet. Ik schreeuwde tegen haar.

Ik: Ik ga niet NIET naar de universiteit.

Mrs. T: Natuurlijk.

Ik (snotterend): Ik blijf NIET in Strafford hangen, en rondrijden op quads en werken in ski-resorts en hasj roken en naar de kerk gaan en slierten kinderen en geiten krijgen.

Mrs. T: Dat zei ik niet...

Ik (door mijn snot heen): Ik heb kans gezien op Hanover te komen, toch? Ik ben aangenomen op NYU, toch? Ik geef de toespraak bij de diploma-uitreiking!

Mrs. T: Ja, ja. Maar...

Ik: Dan kan ik ook de universiteit aan.

Mrs. T: Natuurlijk! Natuurlijk.

Ik (terwijl ik snot aan mijn mouw afveeg): Jezus, Mrs. Townsend.

Mrs. T: Gebruik een Kleenex, schat.

Ik: Ik gebruik wat ik wil.

Mrs. T: Absoluut.

Ik: Ik heb niet meer gehuild sinds ik een baby was.

Mrs. T: Dat kan niet waar zijn.

Ik: Ik heb al een hele tijd niet meer gehuild.

Mrs. T: Nou, je mag best huilen.

Ik: Ja.

Mrs. T: Als je nog eens met me wilt praten, dan kan dat.

Ik ben niet alleen maar een academisch hulpmiddel.

Ik (op weg naar buiten): Ja, cool. Dag, Mrs. T.

Ik liep Mrs. Townsends kantoor uit (volstrekt normaal, dank je), sloeg keramiek over en ging meteen naar huis om verder te gaan met mijn scriptie tot de gevoelens weg zouden gaan. Of tenminste, tot er tussen de gevoelens en mij een paar kilometer afstand was gekomen.

Ik huilde omdat ik in mijn leven nog nooit zo bang ben geweest. Ik ben bang dat Mrs. Townsend gelijk heeft. Ik stel me een vage, grijze vorm voor die mijn hersenen binnen mijn hoofd moet voorstellen, maar in plaats daarvan is het zo'n kwakje buiten mij, leeg, dat ik niet kan gebruiken.

En ik ben moe.

Ik bedoel, pak me mijn lichaam af, prima, dat gebruikte ik toch niet echt. Ik heb een enorme kont op struisvogelpoten, het haar van een 'voor'-foto en rare, melkachtig

bruine ogen, de kleur van een frappuccino. Maar niet mijn hersenen, mijn echte relatie met de wereld.

Waarom zou ik niet langzaam kunnen wegwijnen en rondzwerfen in een automatische rolstoel, terwijl ik mijn briljante gedachten spui via een stemcomputer zoals Stephen Hawking?

Grrrrrr. Als ik eraan denk, word ik al...

g;sodfigs;ozierjgserg

Ik weet niet hoe ik het op dit moment anders moet uitspreken. En ik hou er niet van om iets niet te weten. Wat dan ook. Ik hou er in het algemeen niet van iets niet te weten. Ik zou altijd in staat moeten blijven om te weten.

En daar heb ik jou voor nodig, Toekomstige Sam.

Jij moet de manifestatie zijn van de persoon die ik, naar ik weet, zal worden. Ik kan dit eronder krijgen, dat weet ik, want hoe meer aantekeningen ik maak voor jou, hoe minder ik vergeet. Hoe meer ik voor je opschrijf, hoe echter je zult worden.

Dus: ik heb veel te doen vandaag. Het is woensdagmorgen. Ik moet zeven artikelen over minimumloonvoorwaarden lezen. Ik moet Maddie bellen en haar eraan herinneren dat ze die artikelen ook moet lezen, want in haar driejarige periode als mijn debatpartner heeft ze de vreselijke gewoonte gehad om te improviseren omdat zij denkt dat ze Gods geschenk is aan propositietoespraken. (Soms is ze dat ook.) Die stomme kippen moeten nog steeds gevoerd worden. Het raam staat op een kier. Ik ruik dauw en koele lucht uit de Green Mountains. Niemand in huis is al op, maar dat zal zo gebeuren. En kijk, de zon komt op. Dat weet ik tenminste.

TOEKOMSTIGE SAM

- wordt 'Sam' of 'Samantha' genoemd.
- eet alleen noten en bessen
- draagt een stijlvolle bril (of misschien contactlenzen?)
- draagt stemmige outfits, alleen in neutrale kleuren, blauw en zwart
- lacht slechts zo nu en dan, en altijd op een lage toon
- drinkt elke week cocktails met een groep geestige, professioneel bekwame vrouwen
- leest *The New York Times* in bed in een zachte witte badjas
- wordt op straat herkend door mensen die vertellen dat haar opiniestukken over internationale ontwikkeling hun leven hebben veranderd

HUIDIGE SAMMIE

- wordt 'Sammie' genoemd omdat niemand in huis of op school eraan wil wennen om haar Sam te noemen – behalve Davy, maar slissend klinkt het als 'Tham'
- eet alles wat haar wordt voorgezet, inclusief namaakfruit, per ongeluk, op een kerkelijke bijeenkomst

- bril is oké, alleen veel te 'goud' en 'groot' en misschien disco
- draagt ieder gratis t-shirt met een grappige opdruk over school waar niet zichtbaar op gekwijld is door een van de kleinere organismen in huis
- lacht om SpongeBob en grappen over scheten laten, zelfs als stomme mensen ze maken (ik kan het niet helpen, ze zijn zo grappig)
- beste vriendin is Maddie, maar zijn we wel echt vriendinnen of is onze relatie ontstaan doordat zij en ik zoveel tijd samen in het politiek-en-maatschappijlokaal doorbrengen dat ze bij toeval een vriendin is geworden, en eerlijk gezegd heeft ze een huizenhoog ego
- leest *The New York Times* bij Lou's als andere mensen hem wegdoen omdat mam en pap weigeren ervoor te betalen
- krijgt highfives van het debatteam, dus dat is tenminste een begin